

FREDEN febr 1957

esperanto spalten

UNESCO OCH ESPERANTO

Vid Unescos 9:e generalförsamling (5.11—5.12.56) i New Delhi fattade man även ett beslut i fråga om det internationella språket, enligt vad lic. Tibor Sekelj, Universala Esperanto-Asocios observatör vid generalförsamlingen, rapporterar.

Man beslöt nämligen vid sammanträde den 3 december,

”att uppmana generaldirektören att rådfråga det internationella rådet för filosofi och humanistiska studier (ICPHS) angående möjligheten av att rådet skulle, på uppdrag av Unesco, kunna utföra ett objektivi studium av förefintliga planspråk och ”bas”-språk och utreda vilken betydelse dessa skulle kunna ha för de internationella relationerna”.

Om detta beslut säger lic. Sekelj: ”Beslutet fattades på grund av ett förslag av den danske delegaten prof. Nielsen. Denne riktade sig mot den rapport över UEA:s verksamhet, som UEA (som har konsultativ status hos Unesco) tillställt Unesco, liksom han också riktade sig mot esperanto. Enligt prof. Nielsen borde initiativ till en utredning tas av Unesco för att motverka esperantisternas påtryckningar och propaganda. Han ansåg att det är brådskande att lösa språkproblemet, men att hittills föreslagna lösningar är otillfredsställande. Som UEA:s observatör fick jag tillfälle till ett fem minuters anförande, där jag välkomnade beslutet och uttryckte vår beredvillighet att samarbeta med ICPHS genom att ställa upplysningar om esperanto till förfogande. I samma syfte inbjöd jag generaldirektören att sända en observatör till UEA:s nästa kongress (i Marseille 1957) och till eventuell experimentundervisning”.

Till detta är att tillägga, att han får hoppas, att medlemmarna av ICHPS, vilka de nu är, går till sina studier utan förutfattade meningar. Viljan till objektiv kunskap är en väsentlig förutsättning för det internationella språkets framgång, liksom ödmjukhet inför frågans utomordentliga vikt. Den som inte har iakttagit esperanto i funktion, t. ex. vid en kongress, kan inte sägas ha objektiva kunskaper om det internationella språkets möjligheter. Viljan till objektivitet fanns t. ex. hos Unescos observatör vid Zagrebkongressen 1953, Lebar, och danska undervis-

ningsministeriets observatör vid Köpenhamnskongressen 1956, Rosenkjær, vilka både före kongressen saknade kunskaper i esperanto, men imponerades (givetvis, måste man som esperantist tillägga) av att förhandlingarna försigick så obehindrat, så lätt som de eljest aldrig flyter på internationella kongresser.

Radio-otjänst

Radiotjänst har vid ett par tillfällen på senaste tiden uppmärksammat det av folkmagister Ludwig Hagwald i Grönköping lanserade (nu redan omkring 20-åriga) språket transpiranto, bland annat i skolungdomens allmänbildningstävlingar. Vi finner personligen det mycket skiftande språket synnerligen trivsamt, men tycker ändå, att Radiotjänsts programtid kunde fördelas något mera rättvist till förmån för förebilden, som ju dock har vissa gedignare egenskaper och s. m. s. en allvarlig syftning, som relativt många personer värdesätter.

Kjesarens nya kläder?

”Men det räcker inte med svenska språket. Vi lever i en internationell tid med förkortade avstånd och intensivt samarbete. Vi skickar folkhemsdelegationer i öst och väst, vi kongressar och sällskapsresor på internationell mark. Den nya svenska generationen får väl i sig engelska ganska hyggligt, men nog har man frågat sig om inte mycket delegationsresande under gångna år varit tämligen bortkastat för att inte säga genant, därför att de svenske varit döva och stumma för det främmande språket.

Häromkvällen satt vi tillsammans några stycken damer av olika nationalitet, vårt språk var engelska. Samtliga rörde sig ganska hemvant med engelskan, ett par var direkt slängda i språket genom ledamotskap i FN- och Unesco-sammanhang. Och ändå, ändå. När det kommer till nyanser och begrepp och fördjupning, hur svårt är det inte att få i gång ett verkligt lodande och levande samtalsbyte även i en sådan krets. Och det är dit vi måste nå för att det ska vara någon riktig mening med delegationsresor, kongresser och denna nya ”kontakt”.

Ack, om jag finge uppfostra min dotter med två, tre språk som flöt aldeles naturligt in i henne, så att hon kunde röra sig inte bara hyggligt, utan just naturligt med dem allihop! Vem hittar på den tulipanrosen?”

(Idun, nr 7/1955.)

Att det internationella tankeutbytet går knaggligt och föga på djupet är det eljest många, som inte vill erkänna.

Men två, tre språk?

Förr fanns det i Sverige två telefonnät, Riks och Allmänna. Det gick som det måste gå med ett så opraktiskt arrangemang — näten slogs ihop. Men lösningar är ju alltid enklare på det ekonomiska planet än på de psykologiska och politiska.